

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-02-05

Diarienummer N165-0016/25

Handläggare

Madeleine Källvenius

Telefon: 031-365 00 00

E-post:

madeleine.kallvenius@socialsydvast.goteborg.se

Beslut om kriterier och inriktning gällande uppdrag att genomföra Medborgarbudget

Förslag till beslut

1. Socialnämnd Sydväst beslutar att inriktningen för Medborgarbudget 2025 ska vara områdena Tynnered, Högsbo och Frölunda.
2. Socialnämnd Sydväst fastställer kriterier för Medborgarbudget 2025 enligt förvaltningens förslag.
3. Socialnämnd Sydväst godkänner förvaltningens förslag på genomförande av Medborgarbudget 2025

Sammanfattning

I kommunfullmäktiges budget 2025 riktas följande uppdrag till Socialförvaltningen Sydväst; Socialnämnden Nordost och socialnämnden Sydväst får i uppdrag att genomföra pilotprojekt för medborgarbudget till och med 2026. Pilotprojekten ska genomföras i utsatta områden och inriktas på projekt som leder till konkreta förbättringar för människor i områden. Summan som är avsatt till stadsområde Sydväst är 1,3 miljoner kronor.

Medborgarbudget är en process för att ge invånare möjlighet att delta i utformningen eller prioritering av vad en offentlig förvaltning ska lägga sina pengar på inom ett avgränsat område. Invånarna deltar i hela processen genom att först lämna förslag för att sedan rösta.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Sociala aktiviteter kan stärka individers skyddsfaktorer som på längre sikt minskar risken att hamna i utanförskap. Den enskildes utanförskap kostar samhället stora summor och en främjande satsning, likt medborgarbudget kan bidra till att jämna ut dessa risker.

Socialförvaltningen bidrar till medborgarbudget med personella resurser.

Socialförvaltningen behöver under processen med medborgarbudget avsätt nära en heltidstjänst enligt demokrati och medborgarservice bedömning samt erfarenheter från socialförvaltningen Hisingen och medborgarbudgetar tidigare genomförda i Staden. Till detta knyts en processgrupp under hela processen för att kunna bearbeta och bedöma förslag samt en kommunikatör för att nå ut med information.

Av de 1,3 miljoner som är avsatta för medborgarbudget i socialförvaltningen Sydväst kommer 1 miljon att avsättas för förslag och 300 000 kronor avsätts för administration. Förvaltningen kan i nuläget inte bedöma de administrativa kostnaderna full ut men uppskattar att de kommer att bli högre än 300 000 kr.

Bedömning ur ekologisk dimension

I medborgarbudgeten kan förslag vinna som har en positiv påverkan på stadens arbete med hållbarhet och Agenda 2030.

Bedömning ur social dimension

Enligt Sveriges Kommuner och Regioner finns det flera fördelar för kommunen att arbeta med medborgarbudget. Bland annat då medborgarbudget möjliggör för medborgarna att vara delaktiga i processer om hur kommunala medel ska användas. Förutom det ämne eller område som medborgarbudgeten specifikt riktar sig till finns övergripande effekter som metoden kan generera;

- Öka invånarnas möjlighet till att påverka genom demokratiska processer
- Fler medborgare engagera sig i lokalsamhället
- Stärkt social sammanhållning
- Invånarna får ökat inflytande i hur kommunen använder sina resurser
- Invånarna får förståelse för kommunala prioriteringar och processer
- Tjänstepersoner samt förtroendevalda får kunskap om invånarnas behov och prioriteringar
- Medborgarnas tillit till de förtroendevalda och det demokratiska systemet ökar

Samverkan

Information i förvaltningens samverkansgrupp 19 februari 2025.

Ärendet

Kommunfullmäktige har beslutat att en pilot för medborgarbudget ska genomföras inom socialförvaltningen Sydväst riktad mot att ge människor i utsatta områden konkreta förbättringar.

Socialförvaltningen Sydväst föreslår att nämnden godkänner medborgarbudgetens föreslagna kriterier och genomförande.

Beskrivning av ärendet

I Göteborgs Stads budget för 2025 beslutades att Socialnämnd sydväst ska göra en pilot för medborgarbudget riktad för att ge människor i utsatta områden konkreta förbättringar.

Medborgarbudget har sitt ursprung i Brasilien redan 1989 där syftet var att ta bort korruption och nepotism genom att involvera invånarna i budgetprioriteringarna. Det är många länder runt om i världen som infört systemet med medborgarbudget och det finns mycket erfarenhet och forskning kopplat till denna process. Internationell forskning visar att ett långsiktigt arbete med medborgarbudget bidrar till att öka legitimiteten och tilliten för det demokratiska systemet, ökar engagemanget och att människor tar större ansvar i sitt närområde samt ett medborgaransvar. Medborgarbudget är ett sätt att demokratisera demokratin. Till skillnad från andra former av deltagande så tillför medborgarbudgeten ett inslag av direktdemokrati. Samarbetet med civilsamhället är en viktig del i genomförandet och mobiliseringen för medborgarbudget likaså det politiska deltagande i processen.

Vad som är en lyckad medborgarbudget finns det inga enkla svar på då det är ett samspel mellan sociala, ekonomiska och geografiska förutsättningar som påverkas av faktorer som tid, resurser och kunskap. Tidigare erfarenheter av genomförda medborgarbudgetar på Hisingen och i övriga Staden har visat att medborgarbudgeten bäst läggs på två år för att genomförande kan behöva planering och kan vara aktiviteter som bäst lämpar sig på vår och sommar.

Process för genomförande och övergripande tidsplanering

Medborgarbudgetens aktiva faser med inlämning av förslag och röstning kommer genomföras under våren 2025 med beslut om fördelning vid nämnsammaträdet i juni 2025. Tidsplaneringen kan komma att justeras efter behov. Processen och utformningen av medborgarbudgeten är medvetet lite vag och flexibel då detta är av vikt för framgången. Den behöver anpassas efter kontext och omständigheter.

Processteg	Tid
Nämndbeslut om kriterier och inriktning	februari
Kommunikation ut	februari till mars
Förslagsinlämning/bearbetning inklusive kostnadsberäkning	mars till april
Granskning och bearbetning inklusive kostnadsberäkning	april-maj
Röstning	maj

Granskning av röster	maj
Avslutad medborgarbudget	maj-juni
Nämndbeslut	juni
Utbetalning	löpande efter beslut
Uppföljning och utvärdering	höst 2025/vår 2026

Processgrupp

Processgruppen som kommer arbeta med bearbetningen av de inkomna förslagen har en viktig roll för att alla ska kunna delta i medborgarbudgetens trots olika förutsättningar. Sammansättningen av denna arbetsgrupp kan bidra till vilka förslag som kan genomföras och hitta lösningar vilket är viktigt för det kompensatoriska arbetet gentemot dem som har förslag men inte har en administrativ förmåga eller kunskap om samhället och Staden. För att öka genomförbarheten är det viktigt att personal kan arbeta med förslagen vartefter de inkommer.

Plattform för Göteborgs Stads medborgarbudget

En digital plattform kommer vara utgångspunkten för processens arbete. Plattformen är ett upphandlat verktyg i Göteborgs Stad. Plattform för medborgarinflytande är en bastjänst inom demokratistärkande metoder och ett verktyg för alla förvaltningar och bolag. Utbildning och användarsupport ges av demokrati och medborgarservice. Plattformen ger en ökad transparens och möjliggör ett röstningsförfarande. I plattformen finns även möjlighet att ge direkt återkoppling till en förslagsställare om varför ett förslag till exempel inte går att genomföra.

Identifiering på plattformen sker med Freja eller BankID. Dock är det möjligt att lägga förslag för annans räkning vilket är en förutsättning för att kunna inkludera barn, äldre, de med språksvårigheter och personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen kommer även ge information via våra verksamheter, samarbetspartners samt via invånarguiderna. För de som inte har Freja eller BankID som tex barn och unga finns möjlighet att registrera konto med e-postadress som möjliggör att lägga förslag och rösta. Under röstningsfasen kommer den digitala röstningen kompletteras med tillfälle att rösta fysiskt. Det kommer även vara möjligt att dela lagda förslag och tex skapa opinion för sitt eller andras förslag.

Kriterier för Medborgarbudget

Förvaltningen har tagit fram följande förslag på kriterier för bedömningen av vilka inkomna förslag som kommer godkännas.

- Det ska vara aktiviteter som skapar social sammanhållning, ökar tillit, ökar trygghet eller motverkar utanförskap i områdena Tynnered, Högsbo eller Frölunda
- Medborgarbudgeten delas ut som en engångssumma för aktivitet
- Kunna förverkligas av invånarna, socialförvaltning eller tillsammans med andra förvaltningar
- Inga löpande nya kostnader
- Förslaget ska inte gynna enskilda personer ekonomiskt

- Alla som bor, verkar och vistas i området får lämna förslag

Förslag som godkänns behöver utöver dessa kriterier följa gällande lagstiftning och vara i linje med Göteborgs Stads värdegrund.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att medborgarbudgetens kriterier fyller sitt syfte och kommer fungera för en bred målgrupp och genomföras under föreslagen tidsperiod. Då medborgarna själva lämnar in förslagen ökar förvaltningens förmåga att leverera efter medborgarnas behov. Vid lyckad process kan tilliten till Socialnämnden komma att öka.

Processen är beroende av god intern förankring, politisk delaktighet och hur mycket personella resurser förvaltningen har möjlighet att avsätta. En digital plattform är grunden i processen och en förutsättning för invånarnas deltagande men kommer att kompletteras med möjlighet till analog röstning och möjlighet att lägga förslag för någon annans räkning.

Beslutet ska skickas till:

Nämnden för demokrati och medborgarservice

Lotta Wikström

Avdelningschef

Annika Ljungh

Förvaltningsdirektör